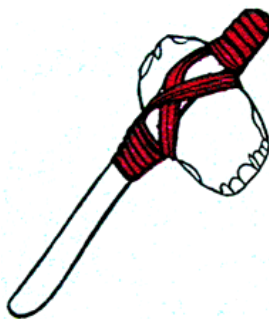

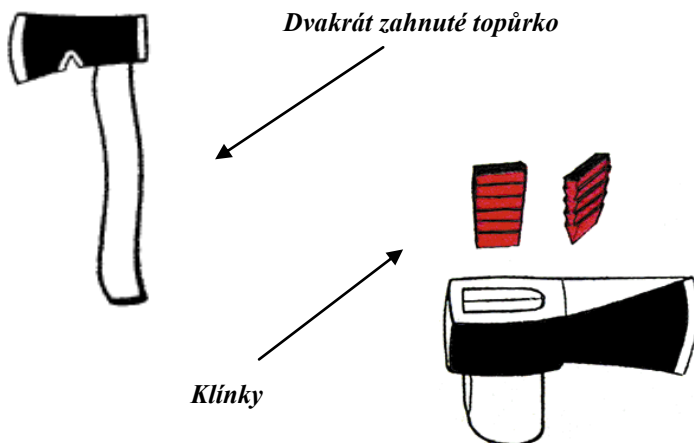
SEKERA

Co dělat a nedělat

Na dějiny sekery by nestačila ani celá kniha. Dříve lidé znali asi jen kamenný klín a tloukli do něj kamenným kladivem, aby rozštípli kmen. Snad jim pomohl klínový kámen, náhodou nalezený, ale tak jako tak byl někdo prvním vynálezcem. Ostrý klín přivázal nebo nasadil na topůrku. Tisíce let potom uplynulo k prvním indiánským tomahavkům, k válečné sekeře, která se vykopala v nepřátelství a zakopala v míru.

S poměrně lehkou příruční sekerkou správného tvaru vykonáme v táboře mnoho prospěšné práce. Malá, ale ostrá sekerka zmůže více než hrubá tupá sekera pohozená u špalku na dříví, o kterou se nikdo nestará. Velmi dobré zkušenosti z celého světa jsou s lehkými sekerkami na pružném, dvakrát zahnutém topůrku. Příruční sekerka se nosí v pouzdře z kůže nebo nepromokavé látky.

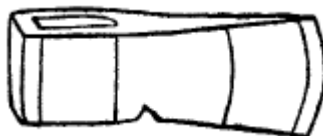
Do čepel se topůrko upevňuje pomocí klínku. Rozviklaná sekera je velice nebezpečná. Těžká čepel může vylétnout a zranit. Proto než se dáme do díla, uvolněnou čepel upevníme. Buď vyměníme starý klínek za nový, nebo někdy stačí uhodit spodkem topůrka do tvrdé země a čepel se vlastní vahou usadí (nikdy netlučeme do země čepelí).

Je-li sekera tupá, je třeba ji nabrousit. Nejdříve se na vlhkém jemném brusku vyrovná ostří naplocho do prosté špice. Pokud zbudou na břitu zuby, vyrovnáme je pilníkem nebo bruslem, pak ale celou hlavici přebrousíme znova. Někdy se také na sekeře vytvoří jehla, plíšek, který musíme odbrousit. Nakonec zabrousíme ostří do klínku. Ostrá sekera sice při dopadu nezná slitování, ale štípe skoro sama.

Výbrus do ztracena, jehly, do klínku

Postup výbrusu od břitu k čelu

Dříví sekáme na špalku, nikdy ne na zemi. Na ostří sekery, která sjede do hlíny, písku nebo na kámen, vznikne zub.

Při každé práci s delší sekerou se pevně rozkročíme a chráníme si nohy. Když osekáváme větve z ležícího kmene, stojíme za ním, ne u kořene větve, protože sekera často sjede.

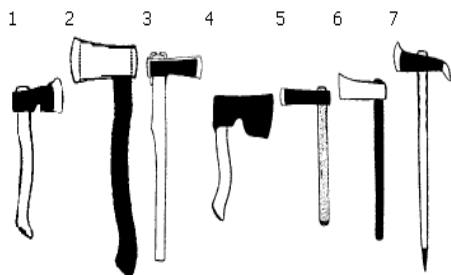
Hladce se pracuje po kmeni podle jeho let, hůř napříč, to si pomáháme

klínováním (vyštipování klínů). Nezatínáme sekera kolmo k délce kmene, to je marná námaha. Pomocí šikmých záseků střídaných shora i zdola vyštipujeme klíny.

Po ukončení práce sekera zatneme do dřeva, neválíme ji po zemi.

Sekera zaťatá do výřezu z kmene je mezinárodním znakem práce a míru všude blízko volných lesů. Také táborovou práci zahajujeme tím, že zatneme sekera do špalku práce. (Bocmanský špalek a zahájení/ukončení táborového dne).

1. Příruční sekera
2. Dřevorubecká sekera
3. Štípací sekera na palivo
4. Tesařská širočina
5. Sekera na pařezy
6. Sekera na větve a kůru
7. Zbojnický čakan